

Pasminska obilježja i uzgoj pasa pasmine engleski baset

Krušlin, Ivan

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:

**Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek /
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:151:964066>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-01**

Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

**Fakultet
agrobiotehničkih
znanosti Osijek**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Agrobiotechnical
Sciences Osijek - Repository of the Faculty of
Agrobiotechnical Sciences Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

Ivan Krušlin

Preddiplomski stručni studij Zootehnika

Pasminska obilježja i uzgoj pasa pasmine engleski baset

Završni rad

Osijek, 2019.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

Ivan Krušlin

Preddiplomski stručni studij Zootehnika

Pasminska obilježja i uzgoj pasa pasmine engleski baset

Završni rad

Osijek, 2019.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

Ivan Krušlin

Preddiplomski stručni studij Zootehnika

Pasminska obilježja i uzgoj pasa pasmine engleski baset

Završni rad

Povjerenstvo za ocjenu i obranu završnog rada:

1. izv. prof. dr. sc. Ivica Bošković, mentor
2. prof. dr. sc. Tihomir Florijančić, član
3. izv. prof. dr. sc. Siniša Ozimec, član

Osijek, 2019.

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek
Preddiplomski stručni studij Zootehnika

Završni rad

Ivan Krušlin

Pasminska obilježja i uzgoj pasa pasmine engleski baset

Sažetak: Engleski baset kratkonogi je pas koji pripada u VI FCI skupinu među pse goniče, a koriste se za „glasni“ lov na krupnu i dlakave vrste sitne divljači. Baseti su veliki psi, kratke dlake, dugog tijela te velikog repa. Odrasli pas teži između 20 i 35 kilograma, te su na glasu kao psi teških kostiju, za razliku od dosta drugih pasmina. Baseti su veoma tvrdoglavi, te zato treba uložiti puno pažnje i truda u njihovu obuku kako bi postali poslušan i marljiv pas.

Ključne riječi: Ključne riječi: baset, engleski baset, basset hound, lov, karakteristike pasmine, uzgoj pasa, 24 stranice, 15 slika, 8 literaturnih navoda

Završni rad je pohranjen u Knjižnici Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek i u digitalnom repozitoriju završnih i diplomskih radova Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek

BASIC DOCUMENTATION CARD

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Agrobiotechnical Science Osijek
Professional study of Zootechnique

B.Sc.Thesis

Ivan Krušlin

Breeding and breeding characteristics of english basset

Summary: The English Basset is a short-haired dog belonging to the VI FCI group among the hounds, and is used for "loud" hunting on large and thin species of game. The bassets are large dogs, with short hair, long bodies and a large tail. Adult dogs weigh between 20 and 35 kilograms, and are expressed as dogs of heavy bones, unlike many other breeds. Bassets are very stubborn, so you have to pay a lot of attention and effort in their training to become obedient and hard-working.

Keywords: Keywords: baset, english baset, basset, hunting, breed characteristics, breeding characteristics

24 pages, 15 figures, 8 references

B.Sc.Thesis is archived in the Library of Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek and in digital repository of Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. POVIJEST PASA	2
2.1 Povijest pasmine.....	3
2.2 Psi sv. Huberta.....	4
2.3 Povijest u Francuskoj.....	5
2.4 Povijest u Engleskoj.....	6
3. KARAKTERISTIKE I IZGLED PASMINE	7
3.1 Tjelesni izgled.....	8
3.2 Uši.....	9
3.3 Dlaka.....	9
3.4 Temperament.....	10
4. ZDRAVLJE I BOLESTI PASMINE	11
5. UZGOJ BASETA I METODE UZGOJA	12
6. NAČINI DRŽANJA	14
6.1 Objekti za držanje.....	15
7. KORIŠTENJE U LOVU	17
7.1 Pravni propisi uporabe pasa u lovu na području RH.....	18
7.2 Obuka psa.....	19
7.3 Ispiti u radu goniča.....	20
7.4 Lov na zeca.....	22
8. ZAKLJUČAK	23
9. POPIS LITERATURE	24

1. UVOD

Engleski baset je kratkonogi pas koji pripada u VI FCI skupinu među pse goniče, a koriste se za „glasni“ lov na krupnu i dlakave vrste sitne divljači. Blag je ali ne i bojažljiv, vrlo privržen gospodar, prijatelj djece, te vrlo tvrdoglav. Baseti su pasmina koja pokazuje posebnu naklonost prema ljudima. Nekada su se koristili isključivo za lov i bili su izvrsni lovački psi ali su tijekom godina sve više korišteni kao kućni ljubimci i psi za pratnju i rasonodu te su postali teži, duži i niži.

No i danas se baseti lakše konstitucije mogu koristiti za lov i uspješno polagati radne ispite i poslužiti u lovištu, posebice za lov na sitnu divljač u lovištu gdje ima jelenske divljači. Svojim relativno sporim gonjenjem dovoljno kvalitetno gone divlje svinje, lisice i ostale predatore, ali ne uznemiravaju jelensku divljač. Iako kratkonogi i teški, vrlo su okretni. Životni vijek im je od 10 do 13 godina.

Slika 1. Štene Baseta

Izvor: <https://www.sheknows.com/pets-and-animals/articles/1089020/things-only-basset-hound-owners-understand/>

2. POVIJEST PASA

Pas (lat. Canis) je prva pripitomljena vrsta životinje poznata kao vjerni čovjekov pratitelj. Najstariji pronađeni kosturi psa stari su 12 tisuća godina. Najstarijim se smatra kostur psa iz ranog neolita. Biolozi su im nadjenuli nazive po mjestima iskopine, dobu u kojem su proveli svoj životni vijek ili čak po arheologu koji ih je pronašao. Uz mnoge izumrle pasmine, do dana današnjeg se stjecajem prirodnih okolnosti održao potomak malog indijskog vuka, Dingo - divlji australski pas, koji je nakon raskida veze s Azijom ostao jedini placentalni sisavac tog kontinenta. Uz Dinga povezujemo još jednu skupinu pasa, čija se egzistencija proteže iz daleke pretpovijesti. Riječ je o Paria psima iz Male Azije i jugoistočne Europe. Žive u čoporima u kojima imaju ulogu čistača i higijeničara. Postoji četiri tipa Paria pasa, od kojih jedan izrazito nalikuje Dingu. Podrijetlo Paria pasa se najčešće pripisuje čaglju.

Stvaranje današnjih pasmina odvijalo se kroz dugi niz godina u pojedinim geografskim zatvorenim cjelinama. Čovjek je forsirao razvoj jednog tipa psa čisteći genetsku strukturu te stvarajući željeni oblik i osobine. Vezano za velike seobe naroda ti psi znali bi doći u doticaj sa stranim psima te se tako miješajući s njima odvajali od ostatka svijeta dugi niz godina. Pas je u većini poslova od velike pomoći svom gospodaru, ali u svakoj situaciji postoji mogućnost da pasmina neće biti u stanju izvršiti određeni zadatak bez obzira na pasminska obilježja i sposobnosti.

2.1 Povijest pasmine

Baseti su nastali u šestom stoljeću u Francuskoj, te imaju iste pretke kao i krvosljednici.

Ime baset dolazi od francuske riječi "bas", što znači nizak, a uzgajali su ih fratri iz opatije sv. Hubert kako bi dobili niskog psa čvrstog tijela koji bi slijedio miris divljači u gustom podrastu. sv. Hubert je bio svetac, te zaštitnik lova.

Najraniji poznati podatci o lovačkim psima kratkih nogu su poznati iz starog Egipta. Mumificirani ostaci tih pasa su pronađeni u psećim katakombama u Saqqari, u Egiptu.

Slika 2. Pas tipa basset hound s početka 20. stoljeća

Izvor: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/99/Basset_hound_history.jpg

2.2 Pas sv. Huberta

Ovaj tip baseta ima korijene u Francuskoj, a potječe od pasa iz 6. stoljeća koji su pripadali sv. Hubertu od Belgije, koji je kroz parenje stvorio pse danas poznate kao pse sv. Huberta, 1000. godina poslije Krista. Izvorni psi sv. Huberta su nastali od Lakonskih lovačkih pasa. Takvi psi odličnog njuha bili su opisivani kao relativno tromi psi, sporijeg kretanja, ravnim nosnikom te dugačkim vratom, s izuzetnom voljom i upornošću u raspetljavanju individualnog hladnog traga pojedinih primjeraka divljači. Lakonski lovački psi su bili na glasu da se ne odvajaju od mirisa sve dok ne pronađu traženi plijen.

Slika 3. Pas sv. Huberta

Izvor: http://animal-world.com/dogs/Hound-Dog-Breeds/images/BloodhoundWDHo_Ap6D.jpg

2.3 Povijest u Francuskoj

Prvo spominjanje o „basetu“ se pojavilo u La Venerieu, kao ilustrirana knjiga o lovu koju je napisao Jacques du Fouilloux 1585. godine. Psi u njegovoj knjizi su se koristili za lov lisica i jazavaca. Vjeruje se da je pasmina Baset nastala kao mutacija u leglu Normanskih Staghoundova, koji su nasljednici pasa Sv. Huberta. Lovački psi pasmine Baset su postali popularni tijekom vladanja Napoleona III., između 1852–1870. Kontrolirano parenje baseta je započelo u Francuskoj 1870. godine, gdje je više pojedinaca stvorile dvije vrste baseta, jednu sa ravnim prednjim nogama poznatu kao Chien d'Artois, te drugu sa krivim nogama poznatu kao Basset Artésien Normand.

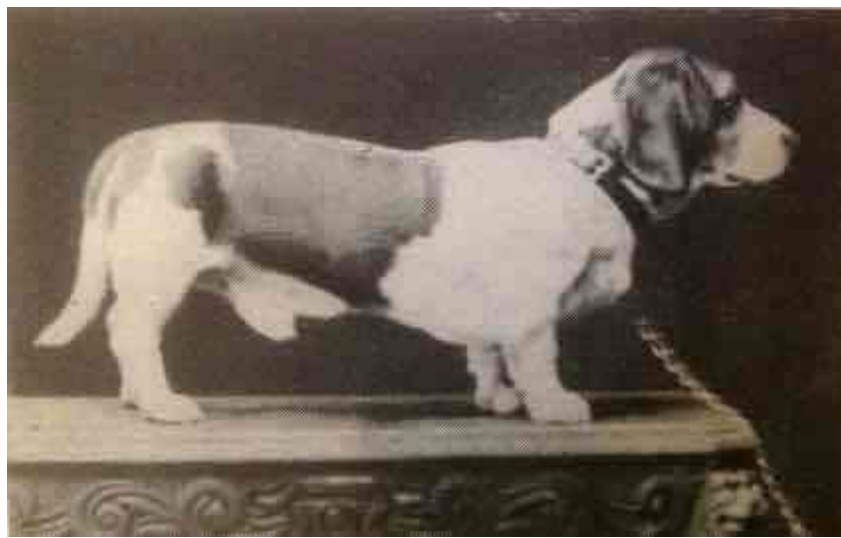

Slika 4. Drvorez basset hound „modela“ iz 1879

Izvor: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/bf/ModeltheBasset.jpg>

2.4 Povijest u Engleskoj

Francuski baseti su uvezeni u Englesku početkom 1870. godine. Everett Millais, kojeg se smatra ocem modernih baseta, pario je svog psa Nicholasa sa ženskim psom pasmine Bloodhound koristeći se umjetnim osjemenjivanjem kako bi stvorio težeg baseta. Leglo je došlo na svijet carskim rezom, a preživjeli štenci su proglašeni Francuskim i Engleskim basetima. Prvi standard pasmine poznat kao Baset Hound nastao je u Velikoj Britaniji krajem 19. stoljeća.

Slika 5. Primjer engleskog baseta

Izvor: <https://retrieverman.files.wordpress.com/2017/09/model.jpg>

3. KARAKTERISTIKE I IZGLED PASMINE

Baseti su veliki psi, kratke dlake, dugog tijela te velikog repa. Odrasli pas teži između 20 i 35 kilograma, te su na glasu kao psi teških kostiju, za razliku od dosta drugih pasmina. Ova pasmina, kao i njen predak Bloodhound, ima viseću strukturu kože, zbog čega je ova pasmina jako prepoznatljiva. Dugačke uši služe im za prikupljanje i zadržavanje traga (mirisa) pri osjetljivom nosu. Velike šape ih čine stabilnima, a teške kosti snažnima.

Zbog teških i kratkih nogu, nisu dobri plivači te se ne mogu dugo držati na vodi, pa zato treba obratiti posebnu pažnju kada su blizu vode.

Bitno je imati na umu da su ovo radni psi te da njihov izgled može zavarati. Baset trebaju biti jaki, aktivni i sposobni za dug rad na terenu.

Baseti po FCI klasifikaciji pripadaju u skupinu 6 – goniči i krvosljednici, sekciju 1 – goniči, podsekciju 1.3 – mali goniči.

Slika 6. Engleski baset

Izvor: https://www.lovac.info/media/k2/items/cache/df5cb5ef66859fc416d1d351416e3f08_XL.jpg

3.1 Tjelesni izgled

Počevši od glave, uobičajeno imaju malu količinu bora na čelu i pored očiju, što im daje tužan izraz lica. Viška kože tj. bora na glavi uvijek ima, što im daje naborani izgled lica.

Vilica im je snažna, sa pravilnim i potpunim škarastim zagrizom. Gornji zubi se blisko preklapaju i postavljaju ravno na čeljust.

Vrat je mišićav, dobro zaobljen te prilično dugačak, sa izraženim podbratkom. Tijelo je dugo i duboko po cijeloj dužini, greben i križa su približno iste visine. Leđa su dosta široka i ravna, od grebena do početka križa. Prsa su velika, te je prsna kost je istaknuta. Rep je dobro postavljen, prilično dug te snažan u bazi.

Podlaktice su blago uvučene prema unutra, ali ne u tolikoj mjeri da spriječe slobodno kretanje ili da rezultira dodirivanjem nogu. Kožni nabori se mogu pojaviti na došaplju.

Šape su krupne i dobro zatvorene, mogu biti okrenute prema naprijed ili blago u stranu.

Stražnje noge su pune mišića, mogu dati okrugli izgled stražnjice gledano odostraga. Bore su prisutne i na stražnjem došaplju.

Slika 7. Pravilan stav nogu kod baseta

Izvor: <https://www.bassethound.es/en/blog/272-basset-hound-illustrated-standard>

3.2 Uši

Prepoznatljive uši, postavljene su nisko, odmah ispod linije oka, dosežu malo ispred njuške.

Baseti, zajedno s Bloodhound pasminom imaju najduže uši od svih pasmina. Dok Bloodhound nemaju problema u kretanju s ušima, zbog dužih nogu, basetima uši znaju smetati.

Prema standardima, uši bi trebali biti dovoljno dugačke da dodirnu vrh nosa, kada ih se povuče prema nosu.

3.3 Dlaka

Dlaka baseta je glatka, kratka i zatvorena bez prevelike finoće. Jedno od prednosti takve dlake je da odbija prljavštinu i vodu, pa je dlaka dovoljno gusta da ih zaštiti na svim vremenskim uvjetima. Postoje trobojni i dvobojni psi. Baseti imaju vrlo tvrdu i kratku dlaku, osobito po leđima. Dlaka je uglavnom dugačka od 1 do 4 centimetra, na glavi do pola centimetra. Kao kod svih pasa, njihova dlaka je prirodno nauljena, te ima karakterističan miris za tu pasminu.

Boje se uglavnom sastoje od crne, smeđe i bijele boje, dok su dvobojni većinom bijeli s bojom limuna.

Slika 8. Različiti standardi boje engleskih baseta

Izvor: http://www.bohemia-horrido.com/obr/standard_hlava.jpg

3.4 Temperament

Baseti su na glasu kao jako opušteni, dobroćudni psi. Oni se slažu sa svima, od djece pa sve do drugih životinja, jako su hrabri, posjeduju instinkt čopora i dubok melodičan glas. Jako su smireni u zatvorenim prostorima. Baseti su radni psi pa zato vole biti na terenu.

Baseti mogu biti veoma tvrdoglavi tijekom treninga, no jako dobro reagiraju na pozitivne metode kao što su nagrade hranom. Baseti su psi koji najbolje funkcioniraju u grupi, pa će zato biti nesretni ako su prepušteni sami sebi po cijele dane. Kao štenci, treba im što više socijalizacije kako bi izrasli u dobrog psa, koji se bez problema snalazi u društvu drugih pasa.

Slika 9. Baseti tijekom igranja

Izvor: <https://www.art.com/products/p46922624773-sa-i10543569/zandria-muench-beraldo-basset-hounds-playing-with-a-stick.htm>

4. ZDRAVLJE I BOLESTI PASMINE

Baseti su generalno zdravi, ali kao i sve pasmine skloni su određenim zdravstvenim problemima. Najviše problema imaju s ušima, kostima, očima te pretilošću.

Poznati su po svojim dugačkim ušima, zbog kojih nema dovoljno cirkulacije zraka u ušima, zbog čega se mogu dogoditi infekcije ušnih kanala. Preporučljivo je obratiti veliku pažnju na to, kako bi se izbjegli veći problemi.

Zbog spuštene kože iznad očiju, znaju imati problema s infekcijama oko očiju, prilikom nakupljanja prljavštine. Također su skloni ektropiji zbog čega im rožnice postanu suhe što također dovodi do infekcija. Glaukom je isto jedan od problema koje imaju, te na njega treba posebno obratiti pažnju jer može dovesti do sljepoće.

Bitno je redovno čistiti oči i njihovu okolinu, a za to se mogu koristiti mlaka prokuhana voda ili posebna sredstva za čišćenje. Česte kontrole očiju preveniraju pojavu problema s očima.

Zbog svoje specifične građe, znaju imati zdravstvenih problema, kao što su problemi s kukovima (displazija kukova), kralježnicom (bolest intervertebralnog diska), nogama (luksacija patelarnih zglobova), artritisa itd.

Slika 10. Specifične oči kod baseta

Izvor: http://www.bohemia-horrido.com/obr/standard_oci.jpg

5. UZGOJ BASETA I METODE UZGOJA

Baseti su psi koji ne zahtijevaju veliku brigu za odgoj potomstva i nisu komplicirani za uzgoj. Obzirom na zdravlje i „prirodnost“ pasmine spolni ciklusi kuja su uglavnom redoviti, a volja za parenjem kod mužjaka izražena. No ponekad se događa da zbog mase tijela i dužine trupa baseti imaju problema prilikom samog čina oplodnje. Tada je potrebna stručna pomoć uzgajivača ili veterinara ili čak umjetna oplodnja. Ženke redovito kote veći broj štenadi i prilikom štenjenja uglavnom nemaju problema. No pri samom koćenju i nekoliko dana nakon koćenja uzgajivač treba biti izrazito oprezan jer se ponekad dogodi da ženka zbog svoje velike mase trupa i nespretnosti legne i prignječi po neko štene. Odlične su majke, dobre dojilje i redovito odhrane veći broj štenadi. Zbog „starosti“ pasmine i zastupljenosti uzgoja u cijelom svijetu širina genetske osnove je velika te nema potrebe za parenjem u srodstvu i vezano s tim ni puno nasljednih bolesti.

U kinologiji se primjenjuju četiri osnovne metode uzgoja pasa. To su: metoda uzgoja u čistoj krvi, metoda linijskog uzgoja, metoda uzgoja u srodstvu te metoda povratnog parenja.

Metoda uzgoja u čistoj krvi

Metoda uzgoja u čistoj krvi osniva se na izboru muškog partnera kuji, koji s njom nema nikakve rodbinske veze barem kroz 4 do 5 generacija, što je vidljivo iz rodovnice ženke i mužjaka. Rasplodni partneri se određuju prema vanjskom obliku, to jest prema prepoznavanju nasljednih mana i odlika. Legla oštenjena iz ovakvih parenja su ujednačena i ne nadmašuju kvalitetu roditelja. Ovo je najrasprostranjenija i kod nas gotovo jedina metoda. (Tucak i sur., 2002.)

Metoda linijskog uzgoja

U metodi linijskog uzgoja, ženka i mužjak nalaze se u širem srodstvu, uglavnom oko trećeg koljena. Pošto se radi o srođnicima leglo nastalo ovakvim parenjem je ujednačenije. Nedopustivo je da partneri imaju bilo koju zajedničku manu jer postoji velika mogućnost da se ta mana u potomaka također izrazi, pa čak i učvrsti za daljnje dominantno prenošenje. Uzgojem legla metodom linijskog uzgoja dobivamo štence ciljanih dominantnih osobina svojih predaka. Ovom metodom bi se trebali baviti iskusni uzgajivači. (Tucak i sur., 2002.)

Metoda uzgoja u uskom srodstvu

Ova metoda bazira se na tome da su rasplodnjak i plotkinja u ovoj vrsti uzgoja u uskom srodstvu, tj. za rasplod se upotrebljavaju npr. brat i sestra, otac i kćer, majka i sin. Primjenjuje se s ciljem da se neko dominantno svojstvo učvrsti i potomstvo postane homozigotno za željeno svojstvo. Takvim će se parenjem vrlo brzo, već 3 generacije, stvoriti velika količina svojstava u homozigotnom obliku, pa će i mane, koje su inače prikrivene, doći brzo do izražaja; ujedno će se učvrstiti i pozitivne odlike. (Tucak i sur., 2002.)

Metoda povratnog parenja

Cilj metode povratnog parenja je dobiti kvalitetno potomstvo i fiksirati neku kvalitetnu osobinu rasplodnjaka. To postizemo na način da ženke pripuštamo s određenim rasplodnjakom, a žensko potomstvo iz tog parenja ponovo pripustimo s istim rasplodnjakom (ocem). Ta pomoćna metoda unutar metode uzgoja u srodstvu služi pretežno za takozvano pretapanje svojstava. Ova metoda je izuzetno osjetljiva i komplicirana jer dobivamo vrlo mali broj ciljanih kvalitetnih potomaka za dalju reprodukciju i mnogo nekvalitetnih jedinki koji nisu za dalji uzgoj. (Tucak i sur., 2002.).

6. NAČINI DRŽANJA

Osim hranidbe, držanje pasa ima važnu ulogu u očuvanju fizioloških osobitosti osjetila (njuha, sluha, vida i sl.), kao i tjelesne kondicije.

Osnovne smjernice:

- lovni psi se ne smiju držati u blizini industrijskih objekata koji ispuštaju razne štetne produkte koji oštećuju osjetila i cjelokupni organizam (dim, plinovi, pare i sl.);
- lovni psi ne smiju se držati u blizini velikih prometnica jer preveliki promet nadražuje i oštećuje živčani sustav pasa, kao i njegova osjetila

Lovne pse potrebno je držati u odgovarajućim objektima, te njihove nastambe moraju biti zaštićene od vjetra, vlage, izravnog sunčeva svjetla i sl.

Nepoželjno je pse držati u adaptiranim objektima stočarske proizvodnje (štale, svinjci, peradnjaci) zbog negativnog utjecaja na osjetila pasa i zdravlja uopće, te je bitno održavati redovitu higijenu objekata i okoline. (Tucak i sur., 2002.)

Slika 11. Primjer nastambe za lovačke pse

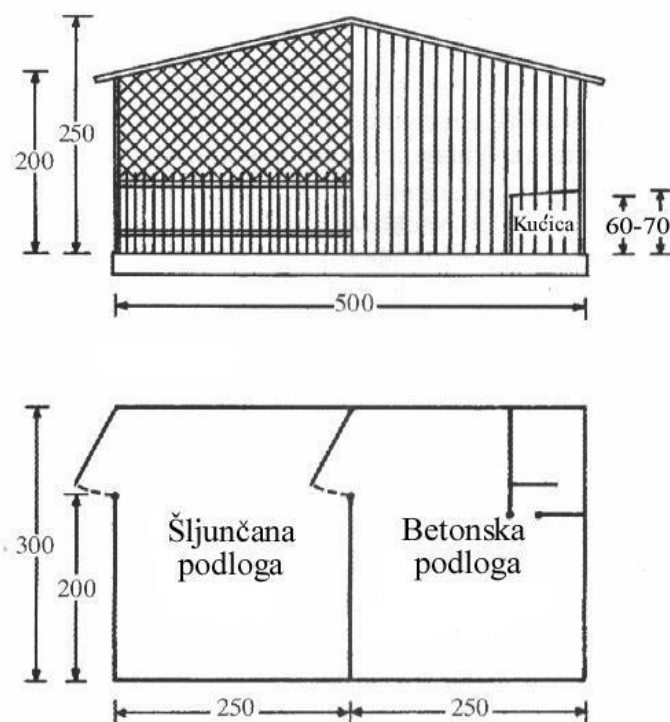
Izvor: <https://i.pinimg.com/originals/cb/34/e5/cb34e51d9cb61b38f904fb270f24c593.jpg>

6.1 Objekti za držanje

Objekti (boksovi) trebali bi se sastojati iz dva dijela.

Prvi, natkriveni, zidani dio, trebao bi biti površine cca 6-7 m², s tri strane ograđen čvrstim građevinskim materijalom, a s prednje zatvoren rešetkastom pregradom. Pod bi trebao biti betoniran s određenim nagibom radi lakšeg čišćenja, pranja i dezinfekcije (Tucak i sur., 2002.).

Drugi, vanjski, nenatkriveni dio boksa, trebao bi biti slične površine, s ocjeditom šljunčanom podlogom, debljine sloja oko 20 - 30 cm što krupnije granulacije i ograđen žičanom ogradom.

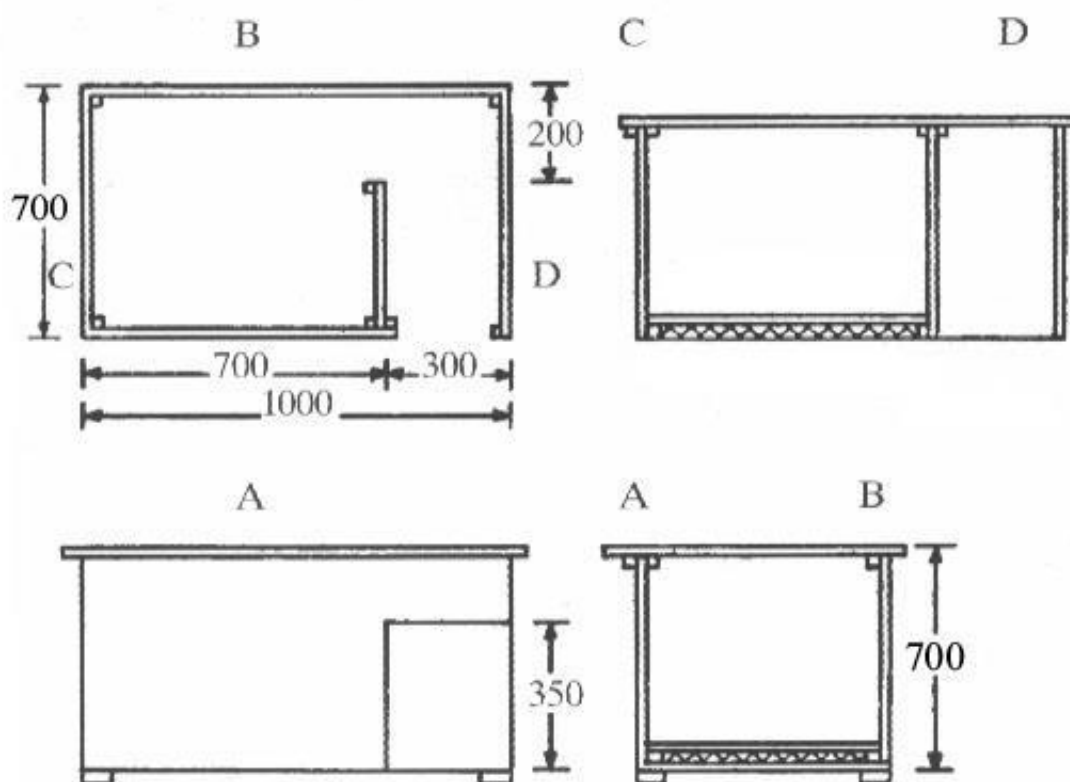
Slika 12. Nacrt i tlocrt boksa za srednje velikog psa

Izvor: Tucak i sur., (2002.)

U zatvorenom natkrivenom dijelu trebala bi biti kućica, čija površina ovisi o veličini psa. Za jednog psa srednje veličine (npr. njemački ptičari, seteri, goniči i sl.) idealne dimenzije kućice trebale bi biti visina 70 cm, širina 70 cm i dužina 100 cm, građena od tvrdog drveta i izdignuta od poda oko 10 cm.

Krov kućice trebao bi biti ravan ili blago ukošen i lako rasklopiv, radi lakšeg čišćenja i dezinfekcije kućice. Na takav krov ženka se može popeti i skloniti od napasne i dosadne već pođrasle štenadi.

(Tucak i sur., 2002.)

Slika 13. Nacrt, tlocrt i bokocrt kućice za srednje velikog psa

Izvor: Tucak i sur., (2002.)

7. KORIŠTENJE U LOVU

Baseti su pasmina koja je stvorena za lov, pa se tijekom lova najviše koriste svojim njuhom. Njihov oštar njuh i niska građa najbolje su izraženi u lovu divljači niskog lova, kao što su zečevi.

Baseti pripadaju u skupinu kratkonogih goniča. Današnja kinologija poznaje 80-ak pasmina goniča, od kojih razlikujemo dugonoge i kratkonoge goniče. Baseti spadaju u kratkonoge goniče, pa zato teže gone divljač, zbog čega će lovac istim užitkom loviti s goničem na mnogo manjem terenu.

Kratkonogi goniči teže dostižu i manje ranjavaju gonjenu divljač, pa je i to jedna od njihovih prednosti u današnjim uvjetima lova (Bauer., 1996.).

Slika 14. Baseti u lovu

Izvor: <https://img.youtube.com/vi/WbJP-1zSt7o/maxresdefault.jpg>

7.1 Pravni propisi uporabe pasa u lovu na području RH

Pas je od velike važnosti čovjeku u lovu. Uloga psa u lovu uz čovjeka je prije svega emocionalno-psihološke prirode, jer se kroz lov čovjek vraća svojim iskonskim potrebama povezanosti s prirodom. Pas također ima i ulogu u racionaliziranju lova, naime prema podacima bez njega bi bilo oko 30% ranjene i ustrijeljene divljači zauvijek ne pronađeno, što označava velike gubitke lova te nehumano postupanje s ustrijeljenim jedinkama koje u dubinama lovišta iskrvare do smrti uz nažalost veliku prateću bol. Stoga, svaki pravi lovac uz sebe ima lovačkog psa.

Iz Zakona o lovstvu (<http://www.zakon.hr/z/422/Zakon-o-lovstvu>) slijedi: „Članak 67.

(1) U lovu se smiju koristiti psi koji su registrirani kod Hrvatskoga kinološkog saveza ili Hrvatskoga lovačkog saveza i koji imaju položen ispit prirođenih osobina (IPO), a ovlaštenici prava lova koji gospodare krupnom divljači moraju imati psa osposobljenog za praćenje krvnog traga ili krvosljednika s položenim radnim ispitom.

(2) Za lov na pojedinu vrstu divljači u određenim područjima smije se koristiti samo odgovarajuća vrsta pasa.

(3) Vrstu, broj i način korištenja pasa za lov u određenom području na pojedinu vrstu divljači te davanje uvjerenja o položenom ispitu prirođenih osobina i osposobljenosti za praćenje krvnog traga za lovačke pse iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.“ Prema Pravilniku o pasminama, broju i načinu korištenja lovačkih pasa za lov

(http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_12_143_3624.html) slijede skupine:

- 1) terijeri: njemački lovni terijer, foksterijer kratkodlaki i foksterijer oštrodlaki;
- 2) jazavčari: standardni, patuljasti i kuničar u sva tri tipa dlake;
- 3) goniči: istarski kratkodlaki gonič, istarski oštrodlaki gonič, posavski gonič, dalmatinski pas, bosanski oštrodlaki gonič (barak), srpski gonič, trobojni gonič, planinski gonič, slovački gonič (Kopov), tirolski gonič, alpski brak-jazavčar, bigl i baset;
- 4) krvosljednici: bavarski i hanoverski;
- 5) ptičari: njemački ptičar kratkodlaki, njemački ptičar oštrodlaki, njemački ptičar dugodlaki, pudlpointer, vajmarski ptičar, talijanski ptičar kratkodlaki, talijanski ptičar oštrodlaki (spinon), mađarska vižla kratkodlaka, mađarska vižla oštrodlaka, mali minsterlander, veliki minsterlander, epanjel breton, kortalsov grifon, češki fousek, pointer, engleski seter, gordon seter i irski seter,
- 6) donosači divljači: labradorski retriever, zlatni retriever, retriever ravne dlake i retriever kovrčave dlake;
- 7) dizači divljači: engleski koker španijel, engleski špringer španijel, velški špringer španijel, klamber španijel i njemački prepeličar.

7.2 Obuka psa

Držanje lovačkih pasa mukotrpan je posao, no daje puno plodova. Svaki lovac koji misli od šteneta stvoriti psa koji će biti njegov vjerni pomoćnik, mora biti spreman na puno truda i odricanja. Također je bitno da lovac ima dovoljno znanja za obuku, zato što nedostatak znanja može uvelike utjecati na budući rad psa i njegovo ponašanje, što nijedan lovac ne bi htio.

Ukoliko nismo sami u stanju odškolorati svoga psa, najbolje je otići kod iskusnog vodiča te da nas on uputi na koji način savladati obuku. Najbolje je da budući vodič i vlasnik psa zajedno prođu obuku i obojica savladaju na koji način treba školovati psa. (Tucak i sur., 2003.)

Baseti pogotovo zahtijevaju više pažnje zbog svoje tvrdoglavosti, te je vrlo bitno da ih se nauči kako iskoristiti svoje osjetilo njuha na najvišoj mogućoj razini.

Čim štene napuni nekoliko mjeseci, treba ga izvesti na teren, da se upozna s okolinom. Što prije usvoji osnovne stvari, kao što su vođenje na povodniku i vožnja u automobilu, moći će napredovati dalje.

7.3 Ispiti u radu goniča

Kod ispitivanja rada goniča, razlikujemo nekoliko tipova ispita. Najjednostavniji ispit koji zadovoljava uvjete Zakona o lovu je ispit prirođenih osobina.

Na proširenom ispitu u radu goniča ocjenjuju se slijedeće discipline:

Traženje

Pas bi trebao sustavno u koncentričnim krugovima, njihovim sužavanjem visokim ili niskim nosom pretraživati teren, dok ne podigne divljač s ležaja.

Gonjenje

Gonjenjem se naziva glasno praćenje traga od trenutka dizanja divljači s ležaja do posljednjeg oglašavanja na tragu divljači. Gonjenje može biti s manjim ili većim prekidima, što ovisi o kvaliteti njuha psa, o vremenskim uvjetima te o konfiguraciji terena.

Kvaliteta njuha

Kvaliteta njuha ocjenjuje se tijekom cijelog ispita, a u ovisnosti je o načinu i pronalaženju divljači, o kvaliteti i dužini gonjenja, rješavanju petlji i prekidima u gonjenju.

Ponašanje na pucanj

Ispituje se reakcija psa na ispaljeni hitac u zrak. Bitno je da psi nisu streloplašljivi, jer će im pucnji biti svakodnevice u radu na terenu.

Poslušnost

Ocjenjuje se tijekom cijelog ispita i očituje se reagiranjem psa na zapovijed vodiča. Vrhunac poslušnosti je kada pas prekine gonjenje na zapovijed vodiča.

Vodljivost

Razlikujemo vodljivost s povodnikom i vodljivost bez povodnika. Ispituje se na način da vodič vodi psa na terenu uz lijevu nogu mijenjajući smjer, brzinu i ritam kretanja.

Odloživost s ponašanjem na pucanj

Razlikuju se dva načina odloživosti, a to su vezan: način rada kada psa odlažemo s povodnikom ili nekim predmetom, te nevezan: način rada kada psa odlažemo bez povodnika ili bilo kojeg drugog predmeta. Pas treba ostati miran i tih, sjediti ili ležati dok vodič ne dođe po njega.

Rad na umjetnom krvnom tragu

Umjetni krvni trag mora biti od krvi papkarske divljači iste vrste kao odstrijeljena divljač na kraju traga. Dužina traga je između 600-700 koraka na koji se potroši 3 dl krvi. Pas treba vodiča dovesti od početka do kraja traga tj. Do odstrijeljene divljači sa što manje korekcija ili ispravaka od strane sudaca ili vodiča.

Ponašanje kod mrtve divljači

Kada pas pronade divljač, treba vodiču naznačiti gdje se nalazi odstrijeljena divljač. Pas može biti oblajivač ili pokazivač. Oblajivač se mora oglasiti u roku od 10 minuta kod divljači i lajati bar 5min, dok se pokazivač u najkraćem roku treba vratiti i lagano odvesti vodiča do divljači.

Čuvanje mrtve divljači

Vodič ostavlja vezanog psa kod divljači i udalji se iz njegova vidnog kruga. Nakon određenog vremena, sudac ili pomoćnik pokušaju psu oduzeti plijen. Pas mora čuvati oštro i odlučno.

Nakon svih disciplina, zbrajaju se bodovi te se dobiva zbroj i prema tome se psi razvrstavaju u nagradne razrede. Da bi pas dobio uporabnu dozvolu, mora položiti disciplinu rada na krvnom tragu. Discipline su iste kao i na IPO, samo su kriteriji u disciplinama puno stroži.

No postoje i složeniji ispiti koje gonič može položiti, a to su ispiti u radu na zeca, lisicu, divlju svinju ili rad na krvnom tragu.

7.3 Lov na zeca

Lov zeca psima goničima od psa zahtijeva sistematsko pretraživanje terena na kojem se nalazi zec, podizanje s ležaja i glasno gonjenje zeca po tragu u pravcu lovca. Ovakav način ponašanja goničima je urođen, iako se sustavnim školovanjem mogu određene faze poboljšati, kao i što se loše osobine mogu smanjiti na najmanju moguću mjeru.

Lov sa goničem se znatno razlikuje od lova s ostalim pasminama, a psi se obično koriste u manjem ili većem čoporu.

Lov na zeca je mirniji i manje bučniji od npr., lova na divlje svinje. Dok u lovu na divlje svinje pogoniči svojim glasnim vikanjem pripomažu u podizanju divljači, u lovu na zeca psi više rade samostalno. Iako lov na zeca nije toliko uzbudljiv kao drugi oblici lova, rad pasa i njihova upornost na terenu dokazuju da i ovaj način lova daje puno zadovoljstva.

Slika 15. Skupina baseta u lovu

Izvor: <https://www.bassethound.es/en/blog/272-basset-hound-illustrated-standard>

8. ZAKLJUČAK

Engleski baset kratkonogi je pas koji pripada u VI FCI skupinu među pse goniče.

Iako sve više postaje kućni ljubimac, basetu mjesta u lovu itekako ima. Svojim izvanrednim njuhom i niskom građom pravi je kandidat za lov divljači niskog lova, kao što su zečevi. Baseti također mogu biti kućni ljubimci, baš zbog svog mirnog temperamenta, pa su zato veoma dobri za obitelji s djecom. U zadnje vrijeme sve više postaju poznati zbog svog izgleda, pa je danas ova pasmina omiljena kod autora reklama i crtanih filmova.

Njihov specifičan izgled i izraz lica čini ih poznatima po cijelome svijetu.

9. POPIS LITERATURE

Knjige:

- 1) Bauer, M. (2000.): Kinologija 1: Uzgoj, njega i hranidba pasa. Vlastita naknada, Zagreb
- 2) Bauer, M. (1996.): Kinologija: udžbenik za veterinarske škole, Školska knjiga, Zagreb
- 3) Beuković, M., Popović Z. (2014.) . Lovstvo., Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad
- 4) Tucak, Z., Florijančić, T., Grubešić, M., Topić, J., Brna, J., Dragičević, P., Tušek, T., Vukušić, K. (2002.): Lovstvo., Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Poljoprivredni fakultet, Osijek
- 5) Tucak, Z., Wikerhauser, T., Cvetnić, S., Bošković, I., Tomašković, A., Alegro, A., Bedrica, Lj., Cesar, V., Baban, M., Lepeduš, H. (2003.): Lovna kinologija., Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Osijek

Internet izvori:

- 1) <https://www.lovac.info/lovna-kinologija-lovacki-psi/lovacki-psi-pasmine/3496-engleski-baset-basset-hound.html>, pristupljeno 23.5.2019.
- 2) https://en.wikipedia.org/wiki/Basset_Hound, pristupljeno 23.5. 2019.
- 3) <http://dogs.animal-world.com>, pristupljeno 26.5. 2019.
- 4) <http://www.fci.be/Nomenclature/Standards/163g06-en.pdf>, pristupljeno 12.6.2019.
- 5) <http://www.bohemia-horrido.com/standardcomment.html>, pristupljeno 13.6. 2019.